Transplantací ledvin bylo vloni v Česku skoro 600. Nemoc, která nebolí, pomůže odhalit praktik

11.3.2026 - Viktorie Plívová | Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR

U každého onemocnění platí, že čím dřív se odhalí, tím jednodušší a efektivnější je následná léčba. K odhalení počínajících potíží u ledvin, které při nemoci nebolí, pomáhá například preventivní prohlídka u praktického lékaře. U pacientů z rizikových skupin (s cukrovkou, hypertenzí nebo s nepříznivou rodinnou anamnézou) lékař indikuje laboratorní vyšetření funkce ledvin.

To vloni podstoupilo 713 000 klientů VZP ve věku 50+ (pozn.: od 2026 je již součástí prohlídky bez věkového omezení). V případě závažných stavů funkci ledvin nahrazuje dialýza. Tu loni využívalo téměř 6000 klientů. Tiskovou zprávu vydáváme při příležitosti Světového dne ledvin (12. 3.) a také výročí první úspěšné transplantace ledviny v Československu (21. 3. 1966).

Transplantace ledvin

První úspěšná transplantace ledvin u nás proběhla před 60 lety v dnešním IKEM. „Dnes už jde o poměrně rutinní zákrok s vysokou úspěšností. Například loni jej podstoupilo v České republice téměř 600 lidí, z toho klientů VZP téměř 300 *(data za rok 2025 nejsou ještě kompletně uzavřena)*. Pro pacienty má ale transplantace obrovský přínos. Dožívají se výrazně vyššího věku než s dialýzou, jejich život je o poznání kvalitnější, odpadá mj. také nutnost trávit až několikrát týdně čas na dialýze," říká **Miroslav Jankůj**, pověřený náměstek ředitele VZP pro zdravotní péči, a dodává: „K transplantaci ledviny se přistupuje zejména při dlouhodobém chronickém selhání ledvin, kdy tento párový orgán ztrácí svoji důležitou filtrační funkci."

Dialýza

Při selhávání činnosti ledvin je nutné jejich funkci nahradit dialýzou. VZP ji v loňském roce hradila téměř 6000 svých klientů, kteří ji podstupují buď v dialyzačním středisku (tzv. hemodialýzu, kdy je krev filtrována mimo tělo), nebo v domácím prostředí. Průměrné roční náklady za péči o jednoho klienta na dialýze představují zhruba 696 tisíc Kč. Celkem za dialýzu loni VZP zaplatila svým klientům 4 miliardy korun.

Počet klientů VZP na dialýze z důvodu chronického selhání ledvin

	Počet klientů	Náklady v tis. Kč*	Průměrné náklady v tis. Kč
2021	5 935	3 131 747	528
2022	5 883	3 574 199	613
2023	5 834	3 833 207	657
2024	5 889	4 094 770	695
2025	5 750	3 999 934	696

** jen vybrané dialyzační výkony včetně ZUM, ZULP, bez dopravních výkonů*

Laboratorní vyšetření

Součástí preventivní prohlídky u praktického lékaře je i vyšetření u ledvin. Praktický lékař s pacientem nejprve projde podrobně jeho anamnézu, aktuální zdravotní obtíže, užívané léky, alergie atd. Následuje komplexní fyzikální vyšetření pohledem, pohmatem, poslechem, poklepem. Jeho důležitou součástí je změření krevního tlaku a laboratorní vyšetření krve a moči. To **vloni absolvovalo přes 713 000 klientů VZP starších 50 let** u nichž lékař indikoval laboratorní vyšetření ledvin. Od letošního roku vyšetření ledvin podstupují i pacienti mladší 50 let. Při vstupní preventivní prohlídce se provádí komplexní laboratorní vyšetření. Krevní obraz a hodnoty tuků v krvi se nově zjišťují častěji, a to ve 25 a 30 letech a dále ve čtyřletých intervalech **až do 40 let věku**. Nově jsou také u pacientů s kardiovaskulárním onemocněním, cukrovkou a vysokým krevním tlakem kontrolovány ukazatele ledvinných funkcí už ve dvouletém intervalu. To stejné platí i pro pacienty **od 40 let věku**. U pacientů **starších 50 let** se zavádí sledování funkce ledvin. Nově absolvují rozšířené vyšetření každé dva roky všichni pacienti nad 50 let.

Viktorie Plívová
Tisková mluvčí

https://www.vzp.cz/o-nas/aktuality/transplantaci-ledvin-bylo-vloni-v-cesku-skoro-600-nemoc-ktera-neboli-pomuze-odhalit-praktik